

HOE VOORKOM JE EEN CRIMINELE LOOPBAAN?

Sociaal werkers en agenten die samen optrekken om criminele jongeren een uitweg te bieden. Dat is hét uitgangspunt van de aanpak *Kurve Kriegen* in Duitsland.

TEKST JESSICA MAAS BEELD BAS LOSEKOOT

Een 20-jarige gedetineerde werd in 2006 in de jeugdgevangenis in Siegburg (Noordrijn-Westfalen) door drie celgenoten doodgemarteld. Urenlang moest de jongen ‘onbevattelijke gruwelen’ doorstaan, aldus de officier van justitie. Het voorval schokte Duitsland, leidde tot een stevig nationaal debat en de aanstelling van een onderzoekscommissie die adviseerde met een nieuwe aanpak voor jonge criminelen te komen. Een van die nieuwe aanpakken is *Kurve Kriegen*.

‘De insteek was vanaf het begin om politiewerk en pedagogisch werk te combineren’, vertelt projectleider Christopher Ursuleack. ‘Een ander uitgangspunt is om jongeren op jonge leeftijd te benaderen om zo een criminele carrière te voorkomen. We zagen dat sociaal werkers vaak gebukt gaan onder een enorme caseload. Tijd om zich te verdiepen in afglijdende jongeren was er niet. Daarom hebben we in *Kurve Kriegen* besloten om onze eigen sociaal werkers aan te nemen. Dat zijn door de wol geverfde ‘pedagogische experts’ die nauw met de politie samenwerken.’

Risico Alles begint, vertelt Ursuleack, met een gedegen risico-screening van de jongere. De deelnemende agenten hebben kennis over het netwerk en criminele delicten van de jongere in kwestie. Onderwijs, welzijnswerk en sociale diensten vullen dit aan met andere informatie. ‘Dat kan bijvoorbeeld een signaal zijn van een leerkracht die zich zorgen maakt of informatie over de situatie thuis, ouders met een strafblad’. De partners in deze aanpak sluiten een zogenoemd privacy-contract wat het voor hen mogelijk maakt om informatie en data onderling uit te wisselen.

Waarom deze landen?

De landen in deze serie Over de grens zijn in 2020 genomineerd voor de European Crime Prevention Award voor hun innovatieve aanpak van georganiseerde familiecriminaliteit.

Het expertteam van *Kurve Kriegen* beslist wie er voor het programma in aanmerking komt. Het is vervolgens de politie die het eerste contact met de ouders en de jongere legt en hen probeert te overtuigen deel te nemen. Het tweede contact is met de pedagogisch expert. ‘Het is en blijft een vrijwillige deelname. De jongeren kunnen ook stoppen, maar dat gebeurt in de praktijk zelden. De afgelopen elf jaar hebben we meer dan 1000 jongeren bereikt. Momenteel begeleiden we meer dan zevenhonderd jongeren.’

De pedagogisch expert investeert in het contact met de jongere en brengt in kaart wat er allemaal in diens leven speelt. Thuis, op school, op straat. Vervolgens wordt er een programma op maat samengesteld. ‘Het is geen *one size fits all*. Er wordt echt goed gekeken naar het gedrag van deze jongeren, wat is de grondoorzaak?’ Het aanbod is breed: van sporten en kooklessen tot agressie- en social skills-training.

Een pedagogisch expert begeleidt 15 tot 20 jongeren. ‘Ze zijn niet veel tijd kwijt met allerlei papierwerk, ze kunnen zich echt focussen op hun jongeren. ‘Dat wordt heel erg gewaardeerd.’

Gemiddeld duurt een traject tweeënhalf jaar. Maar benadrukt Ursuleack, het is en blijft maatwerk. ‘De langstlopende casus duurde vijf jaar.’

Vertrouwen Een belangrijke pijler van het programma is dat de pedagogisch expert – de contactpersoon met de familie – niet verandert gedurende het hele traject. ‘Het is echt wetenschappelijk bewezen dat die band tussen hulpverlener, kind en familie heel belangrijk is. Veel van deze families zijn hun vertrouwen in het systeem al verloren.’

De wetenschappelijke benadering is een andere belangrijke pijler van *Kurve Kriegen*. Sinds het begin wordt de aanpak door wetenschappers gevolgd en gemonitord. Ursuleack: ‘Niet alleen naar de resultaten wordt gekeken, maar ook naar het proces en naar de kosten en de baten. Het rendement is groot. Van elke euro die we investeren, levert het tien euro aan baten op.’ ♦

‘Veel van deze families zijn hun vertrouwen in het systeem al verloren’

Waar: Duitsland – Noordrijn-Westfalen

Wat: *U-turn - Kurve Kriegen*

Doel: Jongeren een uitweg bieden uit de criminaliteit.

Hoe? Door de gezinnen de gevolgen van een criminele levenswijze voor henzelf en vooral voor hun kinderen glashelder voor te spiegelen en een aantrekkelijk alternatief te bieden.

Met wie? Politie, maatschappelijk werkers en ministerie van Arbeid, Volksgezondheid en Sociale Zaken van Noordrijn-Westfalen. Onderzoek door adviesgroep met Duitse criminologen. Van de 47 politiedistricten in Noordrijn-Westfalen hebben er 40 *Kurve Kriegen* geïmplementeerd.

Resultaat? Ruim 1000 jongeren hebben de afgelopen 12 jaar *Kurve Kriegen* afgerond. De aanpak wordt door de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) genoemd als best practice op het gebied van preventie van jeugdcriminaliteit.